

РАЧУНОВОДСТВО

ПРЕДАВАЊА 2

Др Здравка Петковић

РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА

Рачуноводствена начела представљају основна правила усвојена од стране рачуноводствене теорије и праксе, на основу којих се одређују информације које ће и на који начин бити укључене и представљене у финансијском извештају.

ОСНОВНА РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА:

- НАЧЕЛО ДВОСТРАНОГ ОБУХВАТЊА ПОСЛОВНИХ ПРОМЕНА
- НАЧЕЛО ПОСЛОВНЕ ЈЕДИНИЦЕ
- НАЧЕЛО КОНТИНУИТЕТА ПОСЛОВАЊА
- НАЧЕЛО НОВЧАНОГ МЕРИЛА
- НАЧЕЛО ИСТОРИЈСКОГ ТРОШКА
- НАЧЕЛО УЗРОЧНОСТИ
- НАЧЕЛО ОПРЕЗНОСТИ

НАЧЕЛО ДВОСТРАНОГ ОБУХВАТЊА ПОСЛОВНИХ ПРОМЕНА

- Свака пословна промена мора обухватати с два аспекта: с аспекта промене у вредности имовинских делова предузећа (активе) и с аспекта промене извора финансирања (пасиве).
- Неке пословне промене могу утицати само на промену структуре активе или промену структуре пасиве, а неке и на расходе и приходе.
- Свака пословна промена мора бити прокњижена два пута, односно најмање на два различита рачуна).

НАЧЕЛО ПОСЛОВНЕ ЈЕДИНИЦЕ

- Начело заокружене целине – предузеће, ужи организациони део (места трошкова, профитни центри и инвестициони центри).
- Уложена имовина у пословање обухвата се одвојено од остале имовине власника и поверилаца и успешност управљања том имовином контролише се путем резултата.

НАЧЕЛО КОНТИНУИТЕТА ПОСЛОВАЊА

- Going concern принцип - приликом књижења пословних промена и обухватања рачуноводствених информација, полази од претпоставке неограниченог века постојања предузећа - намеће захтев рачуноводству да утврђује резултат и прати пословање предузећа у краћим временским периодима.

НАЧЕЛО НОВЧАНОГ МЕРИЛА

Захтева да кумулативно буду испуњена два захтева:

- први, да се сви имовински делови, обавезе, капитал, расходи и приходи исказују у новчаној валути земље (динари) и
- други, да све наведене позиције буду изражене вредносно (не у литрима, килограмима и сл.).

НАЧЕЛО ИСТОРИЈСКОГ ТРОШКА

- Целокупна имовина у активи предузећа мора се водити у висини стварног трошка (издатка) који је учињен да би се ова имовина и прибавила.

Тако се сва имовина која се купује вреднује по набавној вредности,

- а имовина која је резултат производног процеса (готови производи, недовршена производња) воде по цени коштања (стварном износу трошкова производње који су уложени у њихову производњу).

НАЧЕЛО УЗРОЧНОСТИ

- Начело узročности прихода и расхода (све позиције прихода и расхода морају бити обухваћене у моменту настанка, независно од тога да ли су приходи наплаћени, односно расходи исплаћени (стигао рачун за струју, продата роба по фактури)).

НАЧЕЛО ОПРЕЗНОСТИ

- Налаже да се приликом вредновања позиције активе и пасиве све позиције морају одмеравати опрезно - имовина предузећа, али и капитал и обавезе вреднују се по набавној вредности или цени коштања, само уколико су тржишне вредности више у односу на набавне вредности.
- У складу на начелом опрезности, ако је тржишна вредност нижа, налаже се вредновање позиција по нижим тржишним вредностима.

РАЧУНОВОДСТВЕНИ ПРИНЦИПИ (ПРИНЦИПИ УРЕДНОГ КЊИГОВОДСТВА)

- Рачуноводствени принципи су правила уредног књиговодства која регулишу сложен књиговодствени систем.

НАЈВАЖНИЈИ ПРИНЦИПИ СУ:

- ПРИНЦИП ПОТПУНОСТИ
- ПРИНЦИП АЖУРНОСТИ
- ПРИНЦИП ХРОНОЛОШКОГ РЕДА
- ПРИНЦИП МОГУЋНОСТИ ПРОВЕРЕ
- ПРИНЦИП ЈАСНОСТИ
- ПРИНЦИП МАТЕРИЈАЛНЕ ИСПРАВНОСТИ
- ПРИНЦИП ЕКОНОМИЧНОСТИ

ПРИНЦИП ПОТПУНОСТИ

- Захтева од рачуновође да књиговођствено обухвати све пословне промене које тангирају позиције активе и пасиве и позиције расхода и прихода.

ПРИНЦИП АЖУРНОСТИ

- Све пословне промене морају бити прокњижене у најкраћем могућем року - кашњење у књижењу пословних промена ствара опортунитетне трошкове.

ПРИНЦИП ХРОНОЛОШКОГ РЕДА

- Све настале пословне промене морају се прокњижити по датумима њиховог настанка.

ПРИНЦИП МОГУЋНОСТИ ПРОВЕРЕ

Све рачуноводствене информације могу бити предмет провере;

- основни захтев је да све прокњижене пословне промене морају бити истините, а тачност било ког података може се накнадно проверити).

ПРИНЦИП ЈАСНОСТИ

- Јасно и недвосмислено презентирање свих рачуноводствених информација и пословних промена.
- Све рачуноводствене категорије морају бити рашчлањене на адекватан начин, да свака подкатегија буде адекватно обележена и да оне не смеју да се мешају.

ПРИНЦИП МАТЕРИЈАЛНЕ ИСПРАВНОСТИ

- У књиговодству се обухватају само стварно настале пословне промене.

ПРИНЦИП ЕКОНОМИЧНОСТИ

- Прикупљање документације, њихова обрада, контрола и израда књиговодствених инструмената су активности које изазивају трошкове.
- Неопходно је да користи од ових активности буду веће од трошкова – попис се не ради пет пута, него једном годишње.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!